

Tạp chí Khoa học và Kinh tế Phát triển
Trường Đại học Nam Cần Thơ

Website: jsde.nctu.edu.vn

Những thuận lợi, khó khăn trong việc tích hợp quy hoạch tỉnh – thực tiễn tại thành phố Cần Thơ

Đào Đức Hạnh¹, Lê Văn Đức^{2*}

¹Sở Tài nguyên và Môi trường thành phố Cần Thơ

²Trường Đại học Nam Cần Thơ

*Người chịu trách nhiệm bài viết: Lê Văn Đức (email: levuduc099@gmail.com)

Ngày nhận bài: 10/10/2023

Ngày phản biện: 5/11/2023

Ngày duyệt đăng: 10/12/2023

Title: Advantages and difficulties in integrating provincial planning - practice in Can Tho City

Keywords: Can Tho, integrated planning, zoning

Từ khóa: Cần Thơ, quy hoạch, tích hợp quy hoạch

ABSTRACT

The implementation of the 2017 Planning Law is a significant policy to unify plans and solve the inadequacies of recent plans. This is a global trend of the times that countries around the world have adopted. The unification of planning provides favorable for domestic individual, and foreign businesses to easily and understand and invest in Can Tho City in particular and the country in general. However, when implementing, there are many problems and difficulties. Up to now, the provinces/centrally-run cities that have been approved by the Government to integrate provincial-level planning are still very limited, especially City. Can Tho is submitting and waiting for the Government to approve this planning. Based on the Party's viewpoints, guidelines, and policies, and the State's laws on the application of law when formulating integrated provincial planning, the article focuses on analyzing the advantages, difficulties, and inadequacies of The application of law when preparing and integrating provincial planning and practice in Can Tho city. Thereby, the study has proposed appropriate solutions to the analyzed inadequacies in order to promptly remove difficulties and problems in the process of integrating provincial planning, in order to create a planning system. synchronized and unified planning in Vietnam.

TÓM TẮT

Luật quy hoạch năm 2017 đã được ban hành là một chủ trương lớn nhằm thống nhất lại các quy hoạch, giải quyết bài toán bất cập của các quy hoạch trong thời gian qua. Đây là xu

thế của thời đại mà các nước trên thế giới đã thực hiện, việc thống nhất quy hoạch tạo điều kiện cho người dân, cho các doanh nghiệp trong và ngoài nước dễ dàng tìm hiểu để đầu tư vào thành phố Cần Thơ nói riêng và cả nước nói chung. Tuy nhiên, khi triển khai thực hiện gặp rất nhiều vướng mắc, khó khăn. Đến nay, các tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương được Chính phủ thông qua tích hợp quy hoạch cấp tỉnh rất còn hạn chế, riêng, TP. Cần Thơ đang trình và chờ Chính phủ phê duyệt quy hoạch này. Trên cơ sở quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về việc áp dụng pháp luật khi lập tích hợp quy hoạch tỉnh, nghiên cứu đã tập trung phân tích những thuận lợi, khó khăn, bất cập của việc áp dụng pháp luật khi lập tích hợp quy hoạch tỉnh và thực tiễn tại thành phố Cần Thơ, qua đó đề xuất các giải pháp phù hợp đối với những bất cập đã được phân tích nhằm kịp thời tháo gỡ các khó khăn, tồn tại trong quá trình lập tích hợp quy hoạch tỉnh, nhằm tạo dựng một hệ thống quy hoạch đồng bộ và thống nhất tại Việt Nam.

1. GIỚI THIỆU

Luật Quy hoạch số 21/2017/QH14 được Quốc hội khóa XIV thông qua ngày 24/11/2017, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2019. Luật Quy hoạch ra đời được coi như bộ Luật khung quốc gia, có sự tác động đến nhiều bộ Luật có liên quan (khoảng gần 40 Luật) [6]. Luật này đưa ra việc tích hợp quy hoạch, tránh chồng chéo của việc lập nhiều loại đồ án quy hoạch, thay thế cho khoảng 50 loại quy hoạch ngành, lĩnh vực trước đây ở Việt Nam [10]. Luật Quy hoạch năm 2017 đã thay đổi cơ bản tư duy, phương pháp và nội dung lập quy hoạch, trong đó, quy hoạch tích hợp là yêu cầu cốt lõi [8]. Tuy nhiên, phương pháp tư duy mới này đang đặt ra nhiều thách thức, khó khăn, dẫn đến hiện trạng nhiều bộ, ngành và phần lớn các địa phương còn chậm trong thực hiện nhiệm vụ lập quy hoạch. Cụ thể, khi Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 01 năm 2019,

Thành phố Cần Thơ tiến hành lập quy hoạch tỉnh giai đoạn 2020-2030, tầm nhìn 2050, tuy nhiên đến nay Quy hoạch này vẫn chưa được Chính phủ thông qua. Việc truy cập thông tin quy hoạch của người dân cực kỳ khó khăn, các quy hoạch này chủ yếu phục vụ cho hoạt động của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền.

Nguyên nhân của các khó khăn, vướng mắc trên là do: (1) Quy hoạch tích hợp (là loại hình quy hoạch mới) có tính chất phức tạp, nội dung bao trùm, phạm vi nghiên cứu rộng, hình thức hoàn toàn mới so với trước đây, chịu sự điều chỉnh của nhiều pháp luật có liên quan, trong khi cả kinh nghiệm trong nước và quốc tế về nội dung còn rất hạn chế; (2) Luật Quy hoạch được ban hành các văn bản quy định chi tiết hướng dẫn luật chậm ban hành. Điều này khiến các tỉnh, thành phố đều gặp khó khăn, vướng mắc về trình tự, thủ tục, hồ sơ, định mức chi phí, yêu cầu về nội dung... cho các công tác lập, thẩm

định, phê duyệt nhiệm vụ lập quy hoạch, lựa chọn tư vấn; (3) Quy hoạch cấp quốc gia là căn cứ quan trọng để lập quy hoạch cho địa phương chưa được cấp thẩm quyền quyết định hoặc phê duyệt; (4) Việc ban hành văn bản hướng dẫn liên quan đến quy hoạch thuộc hệ thống quy hoạch quốc gia theo pháp luật chuyên ngành chưa có sự đồng bộ, thống nhất với quy định của Luật Quy hoạch và nguyên tắc xây dựng các luật sửa đổi một số điều có liên quan đến quy hoạch đã được Quốc hội thông qua, gây khó khăn cho địa phương trong quá trình lập, thẩm định quy hoạch tỉnh [9].

Vì vậy, việc tích hợp quy hoạch cấp tỉnh không những mang tính chất cực kỳ quan trọng cho việc phát triển của thành phố trên tất cả các lĩnh vực an ninh – quốc phòng, kinh tế - xã hội, văn hóa,...mà còn rất cần thiết nhằm để thống nhất các loại quy hoạch lại với nhau tạo ra động lực thúc đẩy phát triển kinh tế, hội nhập quốc tế, thu hút đầu tư trong và ngoài nước, tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp trong và ngoài nước muốn đầu tư vào thành phố Cần Thơ, dễ dàng tiếp cận nguồn thông tin phục vụ cho việc đầu tư và rút ngắn thời gian cho nhà đầu tư khi bắt đầu tìm hiểu và triển khai dự án đầu tư tại thành phố Cần Thơ.

Qua các vấn đề nêu trên, bài viết sẽ tập trung phân tích những thuận lợi, khó khăn, bất cập của việc áp dụng pháp luật khi lập tích hợp quy hoạch cấp tỉnh và thực tiễn tại Thành phố Cần Thơ. Qua đó, tác giả đề xuất các kiến nghị phù hợp đối với những bất cập đã được phân tích nhằm kịp thời tháo gỡ các khó khăn, tồn tại trong quá trình lập quy hoạch cấp tỉnh. Vì vậy, đề tài “*Những thuận lợi, khó khăn trong việc tích hợp quy hoạch cấp tỉnh – Thực tiễn tại thành phố Cần Thơ*” được nghiên cứu.

2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP

- Đối tượng nghiên cứu:

Nghiên cứu dựa trên các tư liệu của pháp luật về quy hoạch, tích hợp quy hoạch cấp tỉnh và thực tiễn tại thành phố Cần Thơ. Từ đó, đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật về tích hợp quy hoạch tỉnh.

- Phương pháp nghiên cứu:

Nghiên cứu dựa trên cơ sở quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về việc áp dụng pháp luật khi lập tích hợp quy hoạch tỉnh và thực tiễn tại thành phố Cần Thơ.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1 Một số khái niệm liên quan đến quy hoạch và tích hợp quy hoạch

3.1.1 Quy hoạch

Luật Quy hoạch năm 2017 đưa ra khái niệm: “Quy hoạch là việc sắp xếp, phân bố không gian các hoạt động kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh gắn với phát triển kết cấu hạ tầng, sử dụng tài nguyên và bảo vệ môi trường trên lãnh thổ xác định để sử dụng hiệu quả các nguồn lực của đất nước phục vụ mục tiêu phát triển bền vững cho thời kỳ xác định” [4].

Khái niệm này đã làm thay đổi hoàn toàn quan niệm về quy hoạch vật thể và quy hoạch phi vật thể trước đây, đưa sắp xếp, phân bố không gian thành nhiệm vụ và nội dung chính của quy hoạch, điều mà quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội trước đây chưa thực sự quan tâm. Như vậy, nội dung quy hoạch đã được thay đổi về cơ bản.

3.1.2 Quy hoạch đô thị

Quy hoạch đô thị là việc tổ chức không gian, kiến trúc, cảnh quan đô thị, hệ thống công trình hạ tầng kỹ thuật, công trình hạ tầng xã hội và nhà ở để tạo lập môi trường sống thích hợp cho

người dân sống trong đô thị, được thể hiện thông qua đồ án quy hoạch đô thị [2].

Quy hoạch đô thị đóng vai trò rất quan trọng đối với sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước hiện nay. Trong quá trình đổi mới, chuyển sang kinh tế thị trường, vai trò của việc quy hoạch đô thị càng được khẳng định rõ rệt như sau:

- Quy hoạch đô thị xác định những chỉ số về không gian, kiến trúc làm cơ sở cho việc thực hiện các dự án sử dụng đất, phát triển cơ sở hạ tầng, cải tạo xây dựng đô thị mới;

- Quy hoạch đô thị là công cụ không chỉ để thực hiện mà còn hướng dẫn đầu tư phát triển đô thị trên cơ sở phản ánh đúng chính xác kinh tế xã hội và xu hướng phát triển kinh tế;

- Quy hoạch đô thị có tác dụng kích thích hệ thống cơ chế bảo đảm cung cấp đầy đủ, bền vững và quản lý tốt cơ sở hạ tầng và dịch vụ công cộng trên cơ sở thương mại hóa các dịch vụ này;

- Quy hoạch đô thị giúp quản lý có hiệu quả việc sử dụng, điều chỉnh, mua bán và đầu tư phát triển đất đai cho mọi mục đích xây dựng đô thị.

3.1.3 Quy hoạch sử dụng đất

Quy hoạch sử dụng đất là việc phân bổ và hoang vùng đất đai theo không gian sử dụng cho các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh, bảo vệ môi trường và thích ứng biến đổi khí hậu trên cơ sở tiềm năng đất đai và nhu cầu sử dụng đất của các ngành, lĩnh vực đối với từng vùng kinh tế - xã hội và đơn vị hành chính trong một khoảng thời gian xác định [3].

Theo Điều 6. Sửa đổi bổ sung một số điều của Luật Đất đai năm 2013 quy định hệ thống quy hoạch đất bao gồm: Quy hoạch đất từ cấp quốc gia đến cấp huyện và quy hoạch đất quốc

phòng, an ninh [5]. Qua đó cho thấy vai trò của quy hoạch sử dụng đất đai như sau [11]:

- Tạo ra sự ổn định về mặt pháp lý cho việc quản lý Nhà nước về đất đai, làm cơ sở cho việc giao đất, cho thuê đất, đầu tư phát triển kinh tế xã hội, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, góp phần bảo đảm an ninh lương thực quốc gia và thực hiện nhiệm vụ công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

- Quy hoạch sử dụng đất đai tạo nhiều điều kiện xác lập cơ chế điều tiết một cách chủ động việc phân bổ quỹ đất đai cho các mục đích sử dụng phát triển nông nghiệp, công nghiệp, đô thị, kết cấu hạ tầng kinh tế – xã hội.

- Quy hoạch sử dụng đất đai là công cụ hữu hiệu giúp cho Nhà nước nắm chắc quỹ đất đai và xây dựng chính sách sử dụng đất đai đồng bộ có hiệu quả cao, hạn chế sự chông chéo trong quản lý đất đai, ngăn chặn các hiện tượng chuyển mục đích sử dụng đất đai tùy tiện, hiện tượng tiêu cực, tranh chấp lấn chiếm, huỷ hoại đất đai, phá vỡ cân bằng sinh thái.

3.1.4 Tích hợp quy hoạch

Tích hợp quy hoạch là phương pháp tiếp cận tổng hợp và phối hợp đồng bộ giữa các ngành, lĩnh vực có liên quan đến kết cấu hạ tầng, sử dụng tài nguyên và bảo vệ môi trường trong việc lập quy hoạch trên một phạm vi lãnh thổ xác định nhằm đạt được mục tiêu phát triển cân đối, hài hòa, hiệu quả và bền vững [4]. Đây là một khái niệm mới lần đầu tiên được đưa vào Luật Quy hoạch năm 2017.

Như vậy, tích hợp quy hoạch có thể hiểu là sự lồng ghép các nội dung cần thiết vào nội dung vốn có của quy hoạch, nhằm tạo nên một bản quy hoạch hoàn thiện, thống nhất giữa các nội dung liên quan đến nhiều ngành, lĩnh vực khác nhau, khắc phục được sự chông chéo, xung

đột giữa các quy hoạch khi lập riêng lẻ. Nhờ đó, quy hoạch đảm bảo được mục tiêu phát triển cân đối, hiệu quả, bền vững giữa các ngành, vùng lãnh thổ và toàn quốc gia.

Tích hợp quy hoạch đảm bảo sự thống nhất nội tại của quy hoạch và sự tương thích của các nội dung thành phần được tích hợp vào quy hoạch chứ không phải là phép cộng đơn giản các thành phần quy hoạch hay sự sắp đặt các thành phần bên cạnh nhau trong bản quy hoạch.

3.2 Những thuận lợi khi tích hợp quy hoạch cấp tỉnh

Quy hoạch tích hợp là khái niệm mới lần đầu tiên được đưa vào luật. Tuy nhiên, đã có sự đột phá mới về tư duy, trong đó bao gồm nội dung quy hoạch và phương pháp lập quy hoạch như sau [8]:

- Nội dung quy hoạch đã có sự lồng ghép các nội dung cần thiết nhằm tạo nên một bản quy hoạch hoàn thiện, thống nhất giữa các nội dung liên quan đến nhiều ngành, lĩnh vực khác nhau, khắc phục được sự chồng chéo, xung đột giữa các quy hoạch khi lập riêng lẻ. Nhờ đó, quy hoạch bảo đảm được mục tiêu phát triển cân đối, hiệu quả, bền vững giữa các ngành, vùng lãnh thổ và toàn quốc gia.

- Phương pháp lập quy hoạch là bước đột phá mới, tạo ra thay đổi cơ bản nhất là giảm số lượng quy hoạch, nhất là quy hoạch ngành, quy hoạch lĩnh vực, đồng thời tập trung vào quy hoạch tỉnh. Cơ quan lập quy hoạch, phê duyệt quy hoạch cũng được xác định nhiệm vụ phải bảo đảm hài hòa giữa các lĩnh vực trong một đồ án, không để xảy ra tình trạng quy hoạch sau điều chỉnh quy hoạch trước, cũng như hạn chế sự điều chỉnh cục bộ quy hoạch.

Luật Quy hoạch ra đời, về mặt lí thuyết là một nhân tố mới có tác động đa chiều từ tư duy,

cách nghĩ, cách làm, có tính bao trùm hướng tới việc tổ chức không gian lãnh thổ, phát triển kinh tế - xã hội đảm bảo phát triển bền vững, cụ thể như sau [12]:

- Tích hợp quy hoạch cấp tỉnh có tính thống nhất đồng bộ, nhằm hạn chế một rùng quy hoạch như hiện nay, tạo điều kiện dễ dàng cho người dùng (trong và ngoài nước) truy cập để thu hút đầu tư, đảm bảo phát triển bền vững.

- Việc tích hợp quy hoạch cấp tỉnh khi được thông qua sẽ tạo điều kiện cho địa phương thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh, quốc phòng, bảo vệ môi trường, phòng chống thiên tai, biến đổi khí hậu, bảo tồn thiên nhiên, đa dạng sinh học trên địa bàn. Bảo vệ khai thác sử dụng tài nguyên: tài nguyên nước, tài nguyên khoáng sản, tài nguyên đất...

- Thông qua Quy hoạch tích hợp cấp tỉnh giúp các cho địa phương đánh giá thực trạng của từng ngành, lĩnh vực. Thông qua đó huy động được nguồn lực, tập trung phát triển những mục tiêu trước mắt và lâu dài mang tính sách lược và chiến lược, xác định phân tích những tồn tại, hạn chế để thực hiện mục tiêu của những năm tiếp theo.

- Việc tích hợp quy hoạch cấp tỉnh giúp cho Lãnh đạo thành phố Cần Thơ trong việc chỉ đạo điều hành, giao nhiệm vụ cho từng ngành, lĩnh vực có xác định về thời gian, tài chính, cách thức huy động, phân bổ nguồn vốn trong và ngoài ngân sách hàng năm nhằm mang lại hiệu quả cao nhất.

3.3 Những khó khăn, bất cập khi lập quy hoạch hiện nay

3.3.1 Chất lượng quy hoạch chưa đảm bảo

Hiện nay, việc lập quy hoạch còn nhiều tồn tại, chất lượng quy hoạch chưa đảm bảo, chưa bám sát thực tiễn phát triển, tầm nhìn còn ngắn

hạn, chưa phát huy được hiệu quả sử dụng đất, bởi các lý do sau [10]: (i) Việc triển khai lập quy hoạch chậm do các địa phương còn lúng túng trong việc phối hợp tổng thể giữa các ngành, lĩnh vực có liên quan khi lập quy hoạch theo phương pháp tích hợp; (ii) Việc phối hợp và chia sẻ thông tin liên ngành, liên cấp giữa các Bộ, ngành và địa phương chậm và còn nhiều hạn chế; chưa thúc đẩy tính liên kết vùng, còn tư duy cục bộ trong quản lý và phát triển; tính linh hoạt, sáng tạo còn yếu; (iii) Các địa phương lúng túng trong việc thực hiện quy trình, thủ tục lập và phê duyệt dự toán quy hoạch, lựa chọn nhà thầu, lựa chọn đơn vị tư vấn lập quy hoạch. Do các quy hoạch tỉnh trên toàn quốc được triển khai đồng thời nên khó huy động được đội ngũ chuyên gia có năng lực, trình độ và thời gian theo đúng điều kiện về năng lực chuyên môn đối với tổ chức tư vấn lập quy hoạch. Một số vấn đề điển hình như sau:

- Theo quy định của Luật Quy hoạch, việc lập quy hoạch tỉnh giao cho Sở Kế hoạch & Đầu tư chủ trì, tuy nhiên khi giao cho Sở Kế hoạch & Đầu tư chủ trì thì đã dẫn đến những hạn chế sau: Sở Kế hoạch & Đầu tư không có kinh nghiệm, nghiệp vụ để lập quy hoạch cho tất cả các ngành, lĩnh vực. Đặc biệt, là quy hoạch có tính chuyên môn cao như quy hoạch xây dựng, quy hoạch đô thị, quy hoạch phân khu, quy hoạch sử dụng đất hoặc các quy hoạch chuyên ngành như: Giao thông, Y tế Văn hoá, Giáo dục,...dẫn đến nhiều khó khăn lúng túng do cùng lúc phải tích hợp nhiều quy hoạch.

- Về kỹ thuật quy hoạch đô thị do Sở xây dựng xác lập, còn quy hoạch sử dụng đất các quận/huyện thì do UBND các quận/huyện lập. Trường hợp các quận/huyện không có quy hoạch sử dụng đất, chỉ có quy hoạch đô thị thì

chỉ tiêu sử dụng đất được phân bổ từ cấp tỉnh xuống không biết đưa vào đâu vì quy hoạch đô thị không xác định thời gian mang tính tầm nhìn 30 năm, trong khi kỳ quy hoạch sử dụng đất là 10 năm.

- Trên bản đồ quy hoạch đô thị, ngành xây dựng chỉ lập quy hoạch trên khu dân cư hiện hữu, khu đô thị mới, khu chỉnh trang đô thị...được hình thành trong tương lai gần. Còn ở những nơi chưa xác định được quy hoạch xây dựng thì được mô tả là khu đất hỗn hợp. Được hiểu là gồm nhiều loại đất, dẫn tới ngành tài nguyên và môi trường không có căn cứ cụ thể để cho phép người dân chuyển mục đích sử dụng đất ở những nơi này.

- Việc chuyển mục đích sử dụng đất, giao đất, cho thuê đất thuộc thẩm quyền của cơ quan Sở Tài nguyên và Môi trường nhưng khi thực hiện phải căn cứ vào quy hoạch đô thị do Sở xây dựng xác lập. Do đó, Sở Tài nguyên và Môi trường phải làm văn bản xin ý kiến của Sở Xây dựng về vị trí của thửa đất đó được sử dụng vào mục đích gì mới tiến hành tham mưu giao đất, cho thuê đất, chuyển mục đích sử dụng đất. Bên cạnh đó, quy hoạch đô thị tại các quận/huyện trên địa bàn thành phố Cần Thơ thường xuyên có sửa đổi, bổ sung. Điều này làm mất rất nhiều thời gian của người có nhu cầu sử dụng đất.

- Việc lập quy hoạch đô thị làm xáo trộn quy hoạch sử dụng đất ở các quận/huyện mà ngành tài nguyên và môi trường đã xác lập quy hoạch sử dụng đất theo từng giai đoạn cụ thể. Quy hoạch sử dụng đất là 10 năm gồm kỳ đầu 5 năm và kỳ cuối 5 năm, còn quy hoạch đô thị không xác định thời gian, chỉ xác định tầm nhìn là 30 năm, ví dụ thành phố Cần Thơ là từ 2020 đến 2050. Ngoài ra khi quy hoạch không gian đô thị,

để đảm bảo mật độ cây xanh trong khu đô thị, ngành xây dựng đã tiến hành bố trí theo các kênh rạch xen kẽ trong thành phố là công viên cây xanh, dẫn tới hậu quả là có rất nhiều người dân sinh sống hàng trăm năm bám dọc theo các kênh rạch này không được chuyển mục đích sử dụng đất, không được xây nhà ở vì bị quy hoạch là đất công viên. Ví dụ điển hình tại phường Bùi Hữu Nghĩa, quận Bình Thủy: nơi được quy hoạch là đất sản xuất kinh doanh nay điều chỉnh lại là đất ở hoặc có nơi được quy hoạch là công viên cây xanh, bệnh viện, trường học trong các dự án, nay điều chỉnh lại là đất ở.

3.3.2 Sự chồng chéo và không thống nhất nhau giữa các quy định

Một số văn bản hướng dẫn chi tiết các luật, pháp lệnh sửa đổi liên quan đến quy hoạch còn chậm; còn có nội dung chưa thống nhất, xung đột gây khó khăn, vướng mắc cho các bộ, ngành, địa phương khi áp dụng; hệ thống thông tin và cơ sở dữ liệu quốc gia thống nhất cho công tác quy hoạch chưa được hoàn thiện. Vướng mắc trong quá trình thực hiện về nội dung an ninh quốc phòng, quy hoạch và kế hoạch sử dụng đất, giải thích một số thuật ngữ, nội dung và chi phí quản lý dự án [10]. Ví dụ như:

- Quy hoạch sử dụng đất căn cứ thực hiện theo Thông tư số 27/2018/TT-BTNMT ngày 14 tháng 12 năm 2018 của Bộ Tài nguyên và Môi trường, còn Quy hoạch đô thị, quy hoạch phân khu, quy hoạch nông thôn căn cứ thực hiện theo Thông tư số 12/2016/TT-BXD ngày 29 tháng 6 năm 2016 và Thông tư số 02/2017/TT-BXD ngày 01 tháng 3 năm 2017 của Bộ xây dựng. Do đó, việc đặt các tên, ký hiệu và bản màu được sử dụng trong các quy hoạch này hoàn toàn khác nhau và không được thống nhất với nhau.

- Đối với loại đất ở thì theo Thông tư số 27/2018/TT-BTNMT, có 2 loại là đất ở nông thôn và đất ở đô thị tuy nhiên theo Thông tư số 12/2016/TT-BXD thì đất ở gồm 7 loại (1. Đất đơn vị ở; 2. Đất nhóm nhà ở; 3. Đất ở liền kề; 4. Đất ở chung cư; 5. Đất ở hỗn hợp; 6. Đất ở biệt thự; 7. Đất ở làng xóm). Đối với đất trồng lúa thì theo Thông tư số 27/2018/TT-BTNMT có 03 loại đất (1. Đất chuyên trồng lúa nước; 2. Đất trồng lúa nước còn lại; 3. Đất trồng lúa nương) còn theo Thông tư số 12/2016/TT-BXD thì gộp 03 loại đất lại với nhau làm một.

3.3.3 Bất cập về thủ tục hành chính và quản lý dữ liệu đất đai

Hiện nay, Chính phủ đang đẩy mạnh cải cách hành chính, chuyển đổi số nhằm đem lại nhiều lợi ích cho người dân và rút ngắn thời gian về thủ tục hành chính. Tuy nhiên, thực tế lại mất nhiều thời gian hơn do phát sinh các thủ tục liên quan đến bất cập trong quy hoạch sử dụng đất và quy hoạch đô thị [7]. Ví dụ như: Việc người dân chuyển mục đích sử dụng đất từ đất nông nghiệp sang đất phi nông nghiệp, thì phải làm thêm thủ tục xác nhận quy hoạch đô thị (thời gian là 14 ngày làm việc). Do đó, gây nhiều lãng phí về thời gian, tiền bạc cho người dân. Trong khi Chính phủ yêu cầu rút gọn thủ tục, thời gian, chi phí của người dân, nhưng thực tế hiện tại là đang làm theo hướng phát sinh thêm thủ tục hành chính này, một phần cũng do chưa có cơ sở dữ liệu quốc gia về đất đai chung để sử dụng cho tất cả các ngành, lĩnh vực.

Việc chưa đồng nhất trong việc sử dụng phần mềm giữa quy hoạch đô thị do Sở Xây dựng thực hiện và phần mềm quy hoạch sử dụng đất do Sở Tài nguyên và Môi trường thực hiện, cách thức vận hành và sản phẩm đầu ra của 2 phần mềm này khác nhau dẫn đến việc chồng ghép

các lớp quy hoạch lên nhau sẽ không trùng khớp. Quy hoạch sử dụng đất thì sử dụng phần mềm MicroStation, quy hoạch đô thị thì sử dụng phần mềm AutoCAD, khi tích hợp 2 sản phẩm bản đồ từ 2 phần mềm này lại với nhau thì không chồng khít lên nhau [7]. Ví dụ như: Để thực hiện quy hoạch các tuyến đường cần tiến hành bồi thường, hỗ trợ tái định cư nếu nằm trên địa bàn quận thì do Sở Xây dựng cập nhật lên bản đồ đô thị, nếu nằm trên địa bàn huyện thì do Sở Tài nguyên và Môi trường cập nhật lên bản đồ quy hoạch sử dụng đất của huyện. Vì sử dụng 2 phần mềm khác nhau (AutoCAD và MicroStation) nên khi lồng ghép bản đồ lại với nhau thì có sự vênh nhau giữa 2 loại bản đồ này.

Như vậy, những bất cập của Luật Quy hoạch đã ảnh hưởng không nhỏ đến tiến độ lập quy hoạch tỉnh [9]. Đến nay đã có 108/111 quy hoạch đã thẩm định xong, nhiều quy hoạch thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã được phê duyệt (bao gồm Quy hoạch tổng thể quốc gia, Quy hoạch sử dụng đất quốc gia, 17 quy hoạch ngành quốc gia, 01 quy hoạch vùng và 26 quy hoạch tỉnh). Tuy nhiên vẫn còn nhiều quy hoạch chưa được phê duyệt theo tiến độ và kế hoạch đề ra [13].

4. KẾT LUẬN VÀ ĐỀ XUẤT

Tóm lại, pháp luật về quy hoạch, tích hợp quy hoạch cấp tỉnh còn nhiều vướng mắc, bất cập, có nhiều điểm chưa phù hợp với thực tiễn, bài viết đã nêu rõ những tồn tại, hạn chế, bất cập của việc lập quy hoạch, tích hợp quy hoạch cấp tỉnh như: Chất lượng quy hoạch chưa đảm bảo; Sự chồng chéo và không thống nhất nhau giữa các quy định pháp luật; Bất cập về thủ tục hành chính và quản lý dữ liệu đất đai,... Trên cơ sở tìm hiểu các nguyên nhân dẫn đến bất cập nêu trên, chúng tôi đề xuất một số kiến nghị sau:

- **Thứ nhất**, trong Luật quy hoạch cần điều chỉnh lại vai trò của Sở Kế hoạch & Đầu tư (cấp tỉnh) là cơ quan tổng hợp quy hoạch, xây dựng phương án thực hiện quy hoạch đảm bảo quy hoạch được thực hiện trong thực tiễn nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh - quốc phòng, chống biến đổi khí hậu. Sở Kế hoạch & Đầu tư nên tham mưu cho Ủy ban nhân dân cấp tỉnh xây dựng kế hoạch thực hiện trong kỳ quy hoạch tiệm cận với các mục tiêu đã đặt ra. Các quy hoạch chuyên ngành do ngành, lĩnh vực thực hiện (Ví dụ, nên giao các quy hoạch mang tính kỹ thuật như quy hoạch đô thị, quy hoạch sử dụng đất về cho ngành Xây dựng, ngành Tài nguyên và Môi trường thực hiện), sau đó gửi về Sở Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp và tích hợp thành quy hoạch chung cấp tỉnh.

- **Thứ hai**, trong Dự thảo Luật đất đai năm 2023 sắp được Quốc hội thông qua và có hiệu lực trong năm 2024, cần đưa vào quy định cụ thể quy hoạch sử dụng đất là quy hoạch nền, sau đó chồng các quy hoạch khác lên tạo thành quy hoạch tích hợp dạng bản đồ, trong đó chồng lên các lớp quy hoạch chuyên ngành thuộc các ngành, lĩnh vực khác.

Ví dụ, quy hoạch sử dụng đất cấp tỉnh của thành phố Cần Thơ được chọn làm bản đồ nền bên góc phải của màn hình, bố trí các thư mục:

1. Bản đồ quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất các quận/huyện;
2. Danh mục kêu gọi đầu tư các dự án;
3. Vị trí, quy mô, mục đích các khu đất sạch đưa ra đấu giá;
4. Giá đất trên địa bàn thành phố Cần Thơ;
5. Thông tin quy hoạch các thửa đất;
6. Thông tin môi trường (quan trắc nước mặt, không khí...).

- **Thứ ba**, cần đưa các thông tin dữ liệu về tất cả các loại quy hoạch và công bố, công khai dữ liệu lên các trang mạng điện tử của địa phương và thường xuyên phải được cập nhật chính xác, đầy đủ, các thông tin cần được cụ thể như sau:

1. Quy hoạch đô thị, quy định cụ thể đến từng thửa đất, các khu chức năng được xây dựng bao nhiêu tầng, khoản lùi xây dựng,...
2. Quy hoạch nông thôn, thể hiện vị trí xây dựng, chức năng, tiện ích, công viên, cây xanh,...
3. Quy hoạch y tế, thể hiện vị trí các bệnh viện, trạm xá hiện hữu, quy mô bao nhiêu giường, các vị trí kêu gọi đầu tư về y tế,...
4. Quy hoạch giáo dục, thể hiện hệ thống giáo dục, vị trí các trường học (mẫu giáo, tiểu học, trung học, đại học...). Vị trí kêu gọi đầu tư về giáo dục.
5. Quy hoạch văn hóa, xã hội, thể hiện các điểm văn hóa xã hội hiện hữu (sân bóng, nhà văn hóa,...). Vị trí kêu gọi đầu tư liên quan đến lĩnh vực này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 16/6/2022 của Hội nghị lần thứ năm, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về *"Tiếp tục đổi mới, hoàn thiện thể chế, chính sách, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý và sử dụng đất, tạo động lực đưa nước ta trở thành nước phát triển có thu nhập cao"*. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/nghi-quyet-so-18-nqtw-ngay-1662022-hoi-nghylan-thu-nam-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-xiii-ve-tiep-tuc-doi-moi-hoan-8628>. Truy cập ngày 3/11/2023.
- [2] Quốc hội (2009), *Luật Quy hoạch đô thị 2009*, ban hành ngày 17/6/2009. <https://vanban.chinhphu.vn/default.aspx?pageid=27160&docid=91026>. Truy cập ngày 03/11/2023.

6. Quy hoạch giao thông, thể hiện các tuyến đường hiện hữu, tốc độ di chuyển, lộ giới và các vị trí tuyến đường kêu gọi đầu tư.

7. Nhằm thu hút đầu tư trong và ngoài nước trong thời kỳ hội nhập, bản đồ tích hợp này được sử dụng trên nền tảng ngôn ngữ tiếng Việt, tiếng Anh hoặc nhiều ngôn ngữ nước ngoài khác, để các doanh nghiệp, tổ chức cá nhân trong và ngoài nước dễ dàng truy cập thông tin, sẽ giúp thúc đẩy xây dựng và phát triển Chính quyền điện tử, phát triển thành phố theo hướng đô thị thông minh.

Qua đó, thực hiện thắng lợi Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 16 tháng 6 năm 2022 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về *"Tiếp tục đổi mới, hoàn thiện thể chế, chính sách, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý và sử dụng đất, tạo động lực đưa nước ta trở thành nước phát triển cho thu nhập cao"* [1].

- [3] Quốc hội (2013). *Luật Đất đai năm 2013*, ban hành ngày 29/11/2012. <https://vanban.chinhphu.vn/default.aspx?pageid=27160&docid=171639>. Truy cập ngày 03/11/2023.
- [4] Quốc hội (2017). *Luật Quy hoạch 2017*, ban hành ngày 24/11/2017. <https://vanban.chinhphu.vn/?pageid=27160&docid=192206>. Truy cập ngày 03/11/2023.
- [5] Quốc hội (2017). *Luật số 35/2018/QH14 sửa đổi, bổ sung một số điều của 37 luật có liên quan đến quy hoạch*, ban hành ngày 20/11/2018. <https://chinhphu.vn/?pageid=27160&docid=206103&classid=1&typegroupid=3>. Truy cập ngày 03/11/2023.

- [6] *Luật quy hoạch và tác động của luật quy hoạch đến phát triển đô thị và nông thôn Việt Nam*. <https://www.viup.vn/vn/Luat-QH-vatac-dong-cua-luat-QH-doi-voi-Quy-hoachDT-va-NT-n111-Luat-quy-hoach-va-tacdong-cua-luat-quy-hoach-den-phat-trien-do-thi-va-nong-thon-Viet-Nam-d11788.html>. Truy cập ngày 03/11/2023.
- [7] *Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, tạo điều kiện thuận lợi cho địa phương trong lập quy hoạch sử dụng đất cấp tỉnh*. <https://quochoi.vn/hoatdongcuaquochoi/cack-yhopquochoi/quochoikhoaXIII/Pages/danh sach-kyhop.aspx?ItemID=78149&CategoryId=0>. Truy cập ngày 23/07/2023.
- [8] *Lập quy hoạch tích hợp: Gỡ “vướng” từ đâu?. Đăng trên Hà Nội mới (Cơ quan của Thành Ủy Đảng cộng sản Việt Nam Thành phố Hà Nội - Tiếng nói của Đảng bộ, Chính quyền và Nhân dân Thủ Đô*. <https://hanoimoi.vn/lap-quy-hoach-tich-hopgo-vuong-tu-dau-13811.html>. Truy cập ngày 05/3/2023.
- [9] *Một số khó khăn, vướng mắc trong thực hiện Quy hoạch cấp tỉnh thời kỳ 2021-2030 và tầm nhìn 2050*. Đăng trên Cổng thông tin điện tử của Bộ Xây dựng. <https://moc.gov.vn/tl/tin-tuc/72019/mot-sokho-khan-vuong-mac-trong-thuc-hien-quyhoach-cap-tinh-thoi-ky-2021-2030-va-tamnhin-2050.aspx>. Truy cập ngày 15/6/2022.
- [10] *Quy hoạch tỉnh ở Việt Nam và vai trò của lĩnh vực Xây dựng*. Tạp chí điện tử Bộ Xây dựng. <https://tapchixaydung.vn/quy-hoach-tinh-o-viet-nam-va-vai-tro-cua-linh-vucxay-dung-20201224000008685.html>. Truy cập ngày 28/12/2021.
- [11] *Vai trò của quy hoạch kế hoạch sử dụng đất là gì?* <https://luatsux.vn/vai-tro-cua-quyhoach-ke-hoach-su-dung-dat-la-gi/>. Truy cập ngày 12/9/2023.
- [12] *Luật quy hoạch và tác động của luật quy hoạch đến phát triển đô thị và nông thôn Việt Nam*. <https://www.viup.vn/vn/Luat-QHva-tac-dong-cua-luat-QH-doi-voi-Quyhoach-DT-va-NT-n111-Luat-quy-hoach-vatac-dong-cua-luat-quy-hoach-den-phat-trien-do-thi-va-nong-thon-Viet-Namd11788.html>. Truy cập ngày 15/12/2023.
- [13] *Phấn đấu 100% quy hoạch tỉnh được trình phê duyệt trong tháng 12/2023*. Tạp chí Kinh tế và Dự báo – Viện Chiến lược phát triển – Bộ Kế hoạch và Đầu tư. <https://kinhtevadubao.vn/phan-dau-100quy-hoach-tinh-duoc-trinh-phe-duyettrong-thang-122023-27749.html>. Truy cập ngày 01/12/2023.